

10. Колупаєва А.А. Діти з особливими освітніми потребами та організація їх навчання/ А. А. Колупаєва// наук.-метод. посіб. – К.: Видавнича група «АТОПО», 2011. – 274с.
11. Комарівська Н.О. Підготовка студентів до розвитку творчих здібностей дітей (на матеріалі казки) Н.О.Комарівська // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія: Вип. 28. – Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2009. – С. 182-185.
12. Любчак Л.В. Підготовка майбутніх вихователів до організації театралізованої діяльності дітей дошкільного віку/ Л.В.Любчак // Освітній дискурс : збірник наукових праць / голов. ред. О. П. Кивлюк. – Київ : «Видавництво «Гілея», 2018. – Випуск 9 (11-12) : Педагогічні науки. – С. 91-103.
13. Педагогічні умови та особливості театралізованих ігор [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <<http://ukrefs.com.ua/page,4,100953-Pedagogicheskie-usloviya-i-osobennosti-teatralizovannyh-igr.html>>. – Загол. з екрану. – Мова укр.
14. Сазонов Е. Ю. Театр наших детей / Е. Ю. Сазонов.– М.: Просвещение, 1988. – 175 с.
15. Gallagher J.J. National agenda for educating gifted students: Statement of priorities / J.J. Gallagher // Exceptional Children. – 1988. – №55.– P.107-114.

ОРГАНІЗАЦІЯ ТЕАТРАЛІЗОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У РОБОТІ З ДІТЬМИ, ЯКІ МАЮТЬ РАС

Юхимець Богдана, здобувач ступеня вищої освіти «бакалавр»

*Науковий керівник: А.В. Хіля, кандидат педагогічних наук, старший викладач
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського (Україна)*

ORGANIZATION OF THEATER ACTIVITIES IN WORK WITH CHILDREN WITH ASD

Yukhymets Bohdana, bachelor`s student

Vinnitsia Mykhailo Kotsiubynskiy State Pedagogical University (Ukraine)

***Анотація.** У статті висвітлено питання щодо забезпечення розвитку молодших школярів засобами театралізованої діяльності. Окремо виділено особливості художньо-естетичного розвитку дітей з розладами аутичного спектру. Також зазначено важливість використання драматерапії, як виду психолого-педагогічної корекції у роботі з дітьми з аутизмом.*

***Ключові слова:** художньо-естетичний розвиток, аутизм, театралізація, арт-терапія, драматерапія.*

***Abstract.** The article covers the issues of ensuring the development of junior schoolchildren by means of theatrical activities. Peculiarities of artistic and aesthetic development of children with autism spectrum disorders are singled out. The importance of using drama therapy as a type of psychological and pedagogical correction in working with children with autism is also noted.*

***Key words:** art and aesthetic development, autism, dramatization, art therapy, drama therapy.*

Актуальним для сьогодення є питання інклюзивності та інклюзивного навчання. В закладах освіти створюють умови для того, щоб кожен громадянин зміг реалізувати своє право на освіту. Вчителі працюють над адаптацією навчальних матеріалів для дітей з особливими освітніми потребами, в тому

числі і дітей з розладами аутичного спектру. Значного розвитку в початковій школі набуває театралізована діяльність, яка допомагає долучити всіх учасників до процесу навчання, забезпечити всебічний розвиток молодших школярів.

Значну увагу під час роботи з учнями початкової школи варто приділити художньо-естетичному розвитку. Забезпечити його можна як через естетичне сприймання, так і через самовираження. Діти здатні тонко відчувати емоції, передані засобами творчої діяльності, ділитися своїми почуттями та ставленнями до художнього твору, проявляти співпереживання. Естетичне сприймання та самовираження доцільно використовувати не лише в межах мистецької освітньої галузі, а й у мовно-літературній, математичній, природничій та інших.

У молодшому шкільному віці важлива роль належить самовираженню дітей через власну художньо-естетичну діяльність. Тому, враховуючи психофізіологічні особливості школярів цього віку, під час викладання необхідно залучати їх до творчої діяльності в музичному, образотворчому, театральному та екранних видах мистецтва [2]. Таким чином ми забезпечуємо і перехід від ігрової діяльності до навчально-художньої.

Учні сприймають навколишнє середовище завдяки своїм аналізаторам, але більшість дітей з розладами аутичного спектру дуже вразливі до стимулів зовнішнього середовища (зорових, звукових, нюхових, тактильних); під час сприймання довкілля в них домінує той чи інший сенсорний канал, і вони прагнуть отримати бажані враження саме через цей орган відчуття. Тому, наприклад, коли йдеться про цікавість для дитини певного музичного інструмента, то тут визначальними можуть виявитися такі його характеристики, як зовнішній вигляд, звук, особливі відчуття цього інструмента за дотиком, або його привабливість за запахом тощо. Доречність художньо-естетичних занять з аутичними дітьми обумовлена наступним:

1) оскільки в дітей з РАС увага розсіяна і вони перебувають на «своїй хвилі», потрібно ретельно підбирати засоби для художньо-естетичних занять (певні звуки, мелодії, тексти), які привертають увагу та організують відносну стійкість процесу сприймання;

2) у своєму ставленні прихильність дітей з аутизмом до предметів більша, ніж до людей. Це обумовлює ефективність налагодження діалогу з ними опосередковано, наприклад, через музичні інструменти, матеріал для образотворчого мистецтва, елементи костюмів або декорації;

3) долаючи стереотипних проявів, характерних для дітей з аутизмом, розширенню їхнього поведінкового репертуару, їхньої емоційної активації, становленню релаксаційних і регулятивних процесів, їхньої здатності до відгуку як передумови спілкування сприяють заняття, які базуються на мистецьких засадах [3, с. 99].

Під час забезпечення художньо-естетичного розвитку дітей рекомендується використовувати театралізацію. Таким чином, під час засвоєння навчального матеріалу ми забезпечуємо різнобічний розвиток

молодших школярів (розвиток культури мовлення, пластики, малювання, ляльководіння, вокальний і хорівий спів, комунікабельність тощо).

Під «театралізованою діяльністю» розуміємо колективну за своєю природою діяльність, яка включає елементи театральної діяльності, що реалізується в умовних ситуаціях, спрямованих на пізнання навколишнього світу, відтворення суспільного досвіду, зафіксованого у продуктах культури [5].

Розглядаючи гру дитини як синкретичну художню діяльність, як первинну драматичну форму, Л. Виготський підкреслює її цінність в тому, що «актор, глядач, автор п'єси, декоратор і технік поєднуються між собою», що творчість дитини в ній має характер синтезу [1, 361].

Під час роботи з дітьми з РАС доцільно використовувати прийоми арт-терапії, як вид психолого-педагогічної корекції засобами мистецтва. Побудувати адекватну систему психологічного захисту допомагає саме драматерапія. Також вона дає вихід внутрішнім конфліктам і сильним емоціям, допомагає при інтерпретації витіснених переживань, сприяє підвищенню самооцінки, здатності усвідомлювати свої відчуття і почуття, таки чином прокладаючи шлях до підсвідомості. В процесі драматичної постановки задіюється пам'ять, увага, воля, уява, почуття, логіка, вміння володіти своїм тілом, що є досить важливим для дітей з аутизмом. Участь в концертах, виставах дає дітям можливість оновлення та зміни власного життя, шанс спробувати себе в іншому образі. Програючи складні життєві ситуації, звертаючись до схованого в душі у пошуках потрібних емоцій, діти стають більш впевненим у різних ситуаціях спілкування [4], що є необхідною умовою їхньої соціалізації.

Список використаних джерел

1. Бондар Ю. В. Розвиток творчих умінь молодших школярів з особливими освітніми потребами з використанням інтерактивних технологій / Ю.В.Бондар // Науковий вісник Ужгородського університету. – Серія «Педагогіка. Соціальна робота». – 2020. Випуск 1 (46). – С. 18–21.
2. Выготский Л. С. Мышление и речь / Л.С. Выготский // Собр. соч. - Москва, 1982. – Т. 2. – 361с.
3. Демченко І.І. Вплив образотворчого мистецтва на творчий розвиток учнів початкових класів // Психолого-педагогічні проблеми сільської школи: Збірник наукових праць УДПУ ім. Павла Тичини. Вип. 2. – К.: Науковий світ. – 2002. – № 2. – С. 99-104.
4. Демченко О.П. Формування соціальної компетентності дітей з особливими потребами у процесі використання виховних ситуацій / О.П.Демченко // Науковий часопис НПУ ім. М.П.Драгоманова : серія 19. Корекційна педагогіка та соціальна психологія : зб. наукових праць. – К. : НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2011. – С.60-63.
5. Комплексна програма розвитку дітей дошкільного віку з аутизмом «Розквіт» / наук. кер. та заг. ред. Т. В. Скрипник. – Київ, 2013. – 99с.
6. Кротенко, В. І. Психологічна корекція емоційних порушень у дітей молодшого шкільного віку засобами арт-терапії (у проективному ключі) / В. І. Кротенко, К. С. Стрілець // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 19 : Корекційна педагогіка та спеціальна психологія : зб. наук. праць. - Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. - Вип. 29. - С. 190-196. (у проективному ключі).
7. Любчак Л.В. Вибір оптимальної стратегії взаємодії майбутнього педагога з дітьми із особливими освітніми потребами / Освіта дітей з особливими потребами : від інституалізації до інклюзії // Зб. тез доп. / Редкол.: В.В.Засенко, А.А.Колупасва, Н.І.Лазаренко, З.П.Ленів. – Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2016. – 210-213
8. Серих Л. В. Формування естетичної культури молодших школярів засобами театралізованої діяльності [Текст] / Л. В. Серих // Педагогічні науки : збірник наукових праць / МОН України, Сумський держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка ; [редкол.: А. А. Сбруєва, М. О. Лазарєв, В. І. Лозова та ін.]. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2008. – С. 250–258.
9. Хіля А.В. Використання елементів арт-терапії у роботі вчителя початкової школи та вихователя закладу дошкільної освіти (теоретичний аспект) / А.В.Хіля // Актуальні проблеми мистецької підготовки майбутнього вчителя. – Вінниця: ФОП Корзун Д.Ю., 2018. – С.278-281.

10. Хіля А.В. Завдання асистента вчителя під час педагогічного супроводу учня з розладами спектру аутизм / А.В.Хіля // Інноваційні підходи до освіти та соціалізації дітей зі спектром аутистичних порушень: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції 3 квітня 2019 року / К.О.Островська, Д.І.Шульженко, Г.С.Піонківська, Є.О.Кузьмінська. – Львів : Друкарня «Справи Кольпінга в Україні», 2019. – С. 119-121.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ МУЗИЧНИХ ЗДІБНОСТЕЙ

*Ярмоленко Ліза, здобувач ступеня вищої освіти «магістр»
Науковий керівник: Н.Г.Мозгальова, доктор педагогічних наук, професор
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського (Україна)*

THEORETICAL FUNDAMENTALS OF RESEARCH OF THE PROBLEM OF MUSIC-COGNITIVE ABILITIES

*Yarmolenko Lisa, master's student
Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University (Ukraine)*

***Анотація.** В статті розглянуто теоретичні аспекти дослідження музичних здібностей. Представлено погляди зарубіжних і вітчизняних вчених на дану проблему. Визначено, що до музичних здібностей вчені відносять: емоційний відгук на музику, ладове чуття, чуття ритму, музичне мислення та музична пам'ять.*

***Ключові слова:** здібності, музичні здібності, мислення, пам'ять, чуття.*

***Abstract.** The article considers the theoretical aspects of the study of musical abilities. Presents the views of foreign and domestic scientists on this issue. It has been determined that scientists include: musical response to music, sense of rhythm, sense of rhythm, musical thinking and musical memory.*

Key

***words:** abilities, musical abilities, thinking, memory.*

Значущість звернення сучасної педагогічної науки до особистості дитини постійно зростає, а відносна демократичність суспільства дозволяє народжуватись багатьом науково-педагогічним методикам та розробкам, що спрямовані насамперед особистісний розвиток дитини.

Заглиблюючись у сутність проблеми дитячої особистості, вивчаючи її внутрішні психоемоційні процеси, сучасні педагоги і вчені спираються на численні дослідження з цих питань, які є важливою науковою та педагогічною основою. Заслужують на особливу увагу праці Б.Асаф'єва, І.Беха, Г.Костюка, В.Медушевського, Н.Мозгальнової, Є.Назайкінського, О.Ростовського, О.Рудницької, В.Сухомлинського, Б.Теплова, тому, що саме в них ми знаходимо детальний аналіз та важливі положення, що розкривають внутрішні процеси розвитку музичних здібностей.